

הכוכבת **נועה ספונג'ה**

תנה מיום ליום בידי של המחזאי כריסטופר (הנכור) פריי. או קראתי לראשונה את התסריט והתברר לי שהתפקיד אליו נקראתי היה תפקידה של אסתר, אהובת ליבו הנסתרת, ואחר-כך הגליה, של בן-חור.

פחות כבוד לישראל

התסריט, מבחינה מקצועית, היה כתוב כתסריט לסרט שיצריך אמצעים רבים, והסיפורים שהופיעו בו היו משרטטים בקיום קיצוניים של הטוב והרע, זה כנגד זה. הדיאלוג היה שבלוני במקצת אולם העלילה, שהיא עליו לת הרפתקאות ביסודה, סתפה אותי. אולי היה זה מפני שמקום העלילה היה ירושלים.

מאז התסריט הראשון ועד התסריט הסופי חלו שינויים יסודיים בתפקידה של אסתר, תפקידי, בהתחלה היה זה תפקיד פאסיבי, רומנטי, סנטימנטלי וחסר-דם, ללא נטילת חלק במהלך ההתרחשויות. זה היה התפקיד השבלוני של נערה האוהבת בשקט ואינה יודעת להשפיע על העניינים. אולם כפי שתפקיד זה הופיע בגרסה המוגמרת, לאחר שינויים יסודיים הוכנסו בתסריט, בעיקר בדמותה של אסתר, דמות, התפתחה אסתר מהנערה הצנועה והביישנית לאשה לוחמת על אהבתה והלוחמת בידיה את ניהול העניינים.

אבל הבה ונחזור אל עלילת הסרט עצמו, כדי שגם אלה שראו את הסרט האילם וזכרו את מרוץ-הכרכרות ירענו

הארי לעצמך מי נמצא בצרכניה? התרגשה עקרת בית בצרכניה של שיכון מפ"ם בתל-אביב, כששוחחה עם שכנתה לשיכון בטלפון, "חיה הררית בכבודה ובעצמה. היא לא שכחה אותנו. נכון שיפה! היא נשארה אותה הצברה שלנו."

יתכן שבעיני רבים היה המראה כתענוץ דמיון, אולם זו הייתה מציאות פשוטה, חיה הררית, שרק לפני שבועיים עוד עמדה על בימת הצילומים של אולפני צ'ינה צ'ימה ברומא, שם שיחקה את התפקיד הנשי הראשי בבן-חור, סרט שהושקעו בו כ-15 מיליון דולאר; חיה, שהבמאי המפורסם ויליאם (אריאן) חילר הגדירה כגילוי הגדול ביותר שגילה אי פעם בחייו; חיה, המועמדת כיום לתפקיד נוסף בסרט עליו מתחרות מלבדה גם אהה גארדנר ומאריה של — עמדה במקנסי חללת וחולצה צהובה, וערכה את קניוטיה בצר-כניה, ככל עקרת-בית אחרת בשיכון.

היחידה שלא ראתה כל דבר מזור בחזרתה לתפקיד עקרת הבית, הייתה חיה עצמה. בשבוע הראשון לחזרתה ארצה לחופשה של חודשים, בין עשרות הראיונות העתונאיים שהטרידו אותה מבוקר עד ערב, בין הפגישות והביקורים אותם הייתה חייבת ללדידים שלא ראתה זמן רב, היא הסיקה לעמוד מדי בוקר ולסוּף את ריצפת דירתה בת שני החדרים כמו ידיה, לכבס גרביים ולעשות את שאר עבודות הבית.

יתכן שכוכבות אחרות היו מתפארות בעובדה שהן עושות ספונג'ה או מכבסות, היו מנצלות אותה לפירסומת רעשנית. חיה לא עשתה את עבודות-הבית למען פירסומת, כשם ששום גינוני כוכבות אחרים לא השפיעו על דמותה והלי-כותיה. כי כמו שאמרה אותה שכנה בצרכניה: "היא נש' ארה אותה הצבריה שלנו", ענתה לה, בפולנית, כדי שחיה לא תבין, שכנה שעמדה ליד הטלפון: "כן, אבל היא תפסה גיוב מצויין."

יד של ישרן

מנות החודשים האחרונים היו חודשי עבודה מפר"כים, בהם קיבלה חיה, בין השאר, גם דלקת-עיניים קלה בגלל חילופי מזג-אוויר ואור התאורה בשעת ההסריטה, דלקת שרמם הירפתה ממנה. משום כך ברור שחחיתיה העיקרית אינה עצם הקפיצה למעמד של כוכבת קולנוע בינלאומית, עם כל הכרוך בכך, אלא עצם העבודה בסרט. על העבודה ועל תפקידה בסרט זה סיפרה חיה השבוע לי כתב העולם הזה:

אלה שזכו וראו את הסרט האילם בן-חור, שהיה הסרט הקולוסאלי הגדול הראשון וסיים את תקופת הסרט האילם לפני 25 שנה, עונים, כששואלים אותם מה הם זוכרים מהסרט, כי הם זוכרים מרוץ כרכרות, יד של ישרן, או אשה מצורעת. גם כשנשאלתי על-ידי חברת מטרו בסטריס אם אני מוכנה לעמוד במבחן-יד עבור תפקיד בסרט הזה ושאלו אותי אם אני מכירה את הסיפור, עניתי: בטח, אולם למעשה, מאז קראתי את הספר לפני 15 שנה, נשמט מזכרונני אפילו המעט שזוכרים אלה שראו את הסרט.

רצתי אל כמה ידידים ושאלתי אותם: מי זוכר מה כתוב בספר הזה? איזה תפקידי נשים יש בסיפור? התשובה הייתה דומה. "יש שם מרוץ כרכרות", ענו לי, "יש שם גם אשה אחות של בן-חור שמפילה נדבך מהגג" איש לא זכר שהעלילה התחוללה בירושלים.

כשהגעתי לרומא, לא הועילו כל מאמצי הבלשים נחש לאיזה תפקיד רוצים אותי, עד שמנהל החברה הנרי הניג' סון נתן לי את התסריט בגירסתו הראשונה, תסריט שהש-

עם הנער אחרי תקופה של שמונה חודשי עבודה פורפחה בארץ בחברות בעלה, המהנדס נחמן צרונוצ'ר, מני הג משרד פירסום. הם צולמו במסעדה מזרחית בתל-אביב.

אצל הירקו מה, כבר מותר לבחור ענבי ניות לבד? תמהה חיה, בצאתה לראשונה לקנות ירקות ומיצרכים בצרכניה של שיכון מפ"ם בתל-אביב, בו היא מתגוררת. למרות הצלחתה המסחררת ועלייתה לדרגת כוכבת קולנוע בינלאומית, נשארה חיה צב רית חביבה ואופיינית, שאינה בוחלת לעשות כל עבודה.

עם בן-חור

חיה בחברת השחקן צירלסון הס' טון, בקטע מתוך הסרט בן-חור שצילמוהו הסתיימו. הכנתו של הסרט תימשך עוד כשנה.

את זכרונם. העלילה מתרחשת בירושלים שלפני אלפים שנה, עם לידתו של ישרן. הסרט נפתח בתמונה המפורסמת של עליה לרגל לירושלים, שניסו לצלמה פה בארץ. בזמנה, עוד לפני שבאו להסריט בארץ, רצו להסריט קט"עים אלה בלוב. ממשלת לוב הסכימה, אולם ביקשה לראות את התסריט של כל הסרט. אחרי שראתה אותו, סירבה לתת רשות להסרטה מתוך הנחה שזהו סרט פרו-יהודי. למעשה זהו סרט נוצרי.

אגב, מה שקרה בסצינות שניסו להסריט בארץ, לא הוסיף הרבה כבוד לישראל. במאיה-משנה שפיקח על הצילומים בארץ, אנדריו מורטון, הוא יהודי ממוצא הונגרי. כשחזר לרומא לא היה לו, כיהודי, נעים להשמיע את ישראל, וב"יחוד בין ציבור שכמעט כולו מורכב מיהודים. אולם חובתו כלפי החברה חייבה אותו לעשות זאת. הניגסון, מנהל ה"חברה, בא אלי אחר-כך ואמר: "מה שקרה לא יוסיף להתי פתחות הסרטים שלכם". אמרתי לו שאולי אין פה לדבר על פיתוח התעשייה עצמה, אבל חשבנו לפחות שחברות זרות תוכלנה לבוא לארץ ולצלם. הוא אמר: "אחרי מה שקרה, אין מה לדבר על זה. כל החברות ידעו על הנסיון שלנו, אפילו אם נסתיר זאת."

20 נשיקות לפצינה

בחזר לעלילת הסרט. משפחת בן-חור היא אחת המשפחות היהודיות האמידות בירושלים, עוסקת במסחר ובבן-חור, צירלסון הסטון, הוא בן המשפחה הצעיר המנהל את ענייני המשפחה. אולם בן-חור מתבכך בריב עם ידיו הרומאיים מסלה, שנשלח לירושלים כמצביא, אחרי שהוא מסרב לשמש לרומאים כמלשין ובוגד בעמו. הרעות הפכה לאיבה ומסלה נוקם ונוטר לבן-חור.

והנה מגיעה לירושלים שירת הגמלים של בן-חור מאנטי יוכיה, שהודרכה על-ידי סימונידיס הוקן, מנהל-המשק ועבדו של בן-חור, שהוא אבי בסרט, ומביא אותי עמו על-מנת לבקש מבן-חור שיוציאני לחופשי כדי שיוכל להשיאני לאיש חופשי.

כאן מתרחשת הפגישה הראשונה ביני ובין בן-חור, שכי מובן הפכה לאהבה ממבט ראשון. אבל השתלשלות המאור"עות גרמה לכך שאהבה ממבט ראשון הפכה לאהבה ממש. אני זוכרת כיצד צילמנו סצינה זאת. זה היה למעשה יום הצילומים הראשון שלי. שאר השחקנים כבר עברו שבו"עיים קודם והיו כבר בקצב-עבודה נורמלי. למותר לומר שהתרגשותי לא הייתה קטנה.

לפני שהבמאי העמיד אותנו לפני המצלמה, קרא לשחק"נים לשבת מסביב לשולחן ולקרוא את הדו"שית. בשביל שאר המשתתפים זה לא היה דבר מיוחד. אבל כשהגיע תורי לומר את המשפט הראשון — קולי רעד ובקושי שמעו מה שאמרתי. ואם להוסיף לזאת את העובדה שחילר הוא חרש באוזן אחת, הוא בכלל לא שמע אותי. הוא הבין שהייתי נרגשת ולא ניסת לחוץ עלי כלל. למזלי היה היום הרא"שון של תצלומים ממרחק. הייתי צריכה לרדת, בקצה הבמה, את מדרגות בית בן-חור, ועל זה לבד עבדנו יום שלם. במשך היום חלפה ההתרגשות.

הסצינה השניה שעבדתי עליה הייתה סצינת-האהבה הרא"שונה בין בן-חור לביני, שבה ישנה גם הנשיקה הראשונה. הייתי צריכה להתנשק עם הסטון 20 פעם עד שהקטע היה בסדר. אבל זה לא היה משום שהנשיקה שלנו לא הייתה (חמסך בעמוד 16)